

# Kéyítfii Pool deb kibín Bu-teeraa Tesaloníkda Wo'eencii lëgís Kéyítfiida

Kéyítfii fii fëri Pool deb kibín kerceencaa ga teeraa Tesaloník han ki'aasu ga ngëmaadsa. Pool karee daama, ya yéegallaba Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Yéesu Kiristaada (Tumeen 17: 1-10). Buwaa daamada gémussa ga Kiristaanii. Tíkkii ga iñaa maañ yaawúu'caa dëku daamada ekussa buwaa ga kisagoh na Pool ya na filiimuncaagari. Iñaama tahha kon, ba kaañissii kiyuŋ daama.

Kerceencaa daamada dsaakussa Pool ya na buwaa taabee narida. Ba meyca nari dëkaa, ga wek, kisaandoohhi; Pool na biyaabaagari karussa teeraa Beree (Tumeen 17: 10).

Tíkka ga iñaa maañ, Pool wossa Tímotée kiwaaknee kerceencaa ga Tesaloníkda. Tímotée ka'ta ee ga waa ya boyukda, ya wo''a Pool an buwaa lís ki'am ga waasaa. Wayee laakin gaba baa saŋ kilégéy kibay hafba. Ba abee an diimanaa Yéesu hayis, kon caloofa kilégéy. Bíinoo helcaagaba daléerí ndaga an ba sekin iñaa maañ bi sah bipaamba na bi'eewba kaanin ee bi wati Yéesu hayyi. Iñaama tahha Pool bínnndaþa kidaasþa. Ya wo''aba ban daa kihayiskii Kiristaanii yah kimanda, na iñaa ya yah kitumi' buwaa gëmin garida. Kon nak ba jomin

kilís ki'am yaakaa' an bes waa hay, ba enan na Ha'mudii bi taa'.

### **Kéyítfii Pool bín kerceencaa ga Tesaloníkda tíidoh anee:**

- 1 - Kéñdoh (1: 1)
- 2 - Kipeskaa na ngëmaa bu-Tesaloník laakda (1: 2-3; 13)
- 3 - Kipeskaa neb Koohda (4: 1-12)
- 4 - Kimílskaa buwaa kaanin na kihayiskaa Yéesu (4: 13-5: 11)
- 5 - Iñcii Pool méeñjoh kinak bu-Tesaloníkda (5: 12-28)

#### *Kéñdoh*

<sup>1</sup> Mi Pool mi yérí bínndúu kékýtfii fii, mi na Sílaas\* na Tímotée. Dí bii kékí'túu, dú bu-jaangii ga Tesaloník ee bok ki'en wiinoo ga Kooh Paamudii na ban ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiisa. Kooh barkeelattúu, ya onndúu jam.

#### *Kipeskaa na ngëmaa bu-Tesaloník laakda*

<sup>2</sup> Dí bii gérém Kooh garúu béeþpúu besaa en tóoh ee saycaa dí kíim Kooh béeþ, dí baydohhúu ga ban. <sup>3</sup> Dí bii níindísek rek ga fíkí Kooh, paa-mudiigaruu, tumeenciigarúu meyoh ga ngëmcsa, lëgëyii wiméeskí'wii dú enukoh ndaga kiwaa' Yéesu Kiristaa, Ha'mudii garuuda, na ban ga dii dú yégísin ga yaakaarrii dú laak garicfa. <sup>4</sup> Mbokcii, dí ínohin an Kooh waarinndúu ee ya tanukinndúu dú en buuci. <sup>5</sup> En ki'enaa, ga wii dí yéegallúu Hewhewii winéwí'wiisa, eeméeríi ga wo'eenciigaríi kesi, wayee dí taabee

---

\* **1:1** 1: 1 Teekaa Sílaas ga kiLateŋ wo'si Sílwanus ee wérí erohu dii.

ga na doolii Helii yisela'í'yii oneeríida. Ee dí ínoheera híl an iñaa dí wo'fa kayoh. Ga wii dí en narúu dumada, dú hotin ga dum dí madee ga duuyucúu ee laaki'tarúu jeriñcsa.

<sup>6</sup> Dú nak, dú taabukkaríi, dí na Ha'mudii ga dii dí manda. Ee ga duuy coonu ciméeski', dú tookka wo'eenii Kooh ee dú taammba ga na keeñ wisóosí' waa Helii yisela'í'yii onndúuつか.

<sup>7</sup> Fodaama, buwaa gëmin Yéesu ga gohaa Maseduwaan na waa Akayfa abohussarúu buwaa ba mínin kitaabuk, ba mëdïrohha kipeskaagaba na kaa garúu. <sup>8</sup> En ki'enaa, Hewhewii wo' ga loo Ha'mudiisa meyoh garúu, wa tassa ga duuy béeb gohaa Maseduwaan na Akay. Ee eemmbii daama donj: ngëmii dú laak ga Koohfa síwin daa en béeb. Kon caloo dí wo' dara ga. <sup>9</sup> Béeb buwaa baa béstí'koh tookaa dú tookkii ga waa dí hay dëkumgarúu, na daa dú foñ koofcaagarúu, dú aawwa kijaamuk Koohyii yukayohyii en na kipesfa. <sup>10</sup> Ee ban dú bii sek Kowukiigari yah kihayis meyoh asamaanda. Kérí en Yéesu, yii Kooh mlísi' ga buwaa kaaninda, ee yérí mûsalluu ga aylukaa Kooh yah ki'iif ga dook buwiida.

## 2

### *Légéyaa Pool ga teeraa Tesaloníkfa*

<sup>1</sup> Mbok kerceencii, dú ga kihaffúu, dú ínohin an hayaa dí hay garúuつか enndii sooy. <sup>2</sup> Dú ínohin ban an wii dí le'an garúunaa, dí dëb kitíku coonu na kibasu ga teeraa Filiip, wayee

Koohyiigaruu onndaríi kikaañ kiyéegallúu Hewhewii winéwí'wii meyoh garida ga lebi' wiyaak<sup>✳</sup>. <sup>3</sup> Iñii dí jangattúuda enndii saboh wala en iñaa lee'tii, ee dí heellii kidúk ken. <sup>4</sup> Kooh nak yérí malakkíi bi ya óolukkaríi, e'taríi kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii. Kon dí yéegalohaa, dí wo"ii ga iñaa neb bo'-súsúus, wayee dí wo' ga iñaa neb Kooh, ya yii ya ínohin iñaa daakuk ga duuy keeñciigaruuda. <sup>5</sup> Dú ínohin dijófí' an dí mosoo kijay ken ga jangatiigaríi ee dí mosoo ki-heel iñaa dí laakan ga; Kooh sah ínohin an iñii dí tumda júwin; <sup>6</sup> ee ennda dú bu-Tesaloník, ennda buwii tesda, dí mosoo kiheel ken ndammbíi ga. <sup>7</sup> Moona déy, dí míneerarúu kigítín dú tumi'tíi iñaa en tóoh ndaga dí bi'apotaa' Kiristaanii. Wayee dí tummba ndaŋ narúu mannda na eemunaa toputu'i liiraa ya laak. <sup>8</sup> Kiwa'a'kii dí waa'túuda eemmbii rek ga kiyéegallúu Hewhewii winéwí'wii meyoh ga Koohda, wayee dí tookin sah ki'e'túu haffíi ndaga dú enee ga duuy keeñnjíi. <sup>9</sup> Mbokcii, dú níindísukaa dú hotin ga lägëycaa dí tumeeda na daa dí hídee kisonca. Wekoo nohoo dí enee ga kilägëy en danaa dí sodaloo ken ga kitoputu"íi, hídaa daa dí eneerúu kiyéegal Hewhewii winéwí'wiida tóoh. <sup>10</sup> Dú hotin iñaa dí tumeeda ee Kooh ban hotinnndi. Dú bii dú gëmin ga Yéesuda, dí taabee narúu ga iñaa setin, iñaa júwin ee ga iñaa laakoo sík. <sup>11</sup> Dú ínohin ban an baa en béeb garúu, dí abeeri fodii paamun na towutaagari. <sup>12</sup> Dí baa onndúu hel, dí baa daassúu ee dí ebilirúu kipes ga iñaa

---

<sup>✳</sup> 2:2 2: 2 Malkat Tumeen 16: 19-24.

sóosí' keeñaa Kooh, ya yii ya bayyúu ki'aas ga nguuraagari na kibok ga ndamaagarifa.

<sup>13</sup> Iñii tah dí fíisoo kigérém Koohdá wèrí en an, ga wii dú laas ga Wo'eenii Kooh dí yéegaleerúuda, dú dallawa kitook ga keeñnjúu. Dú tookkiiwa fodii wo'een bo'-súusús wayee ga iñaa wa en kayoh-kayohdá, fodii wo'eenaa meyoh ga Kooh. Fodaama, wa wii lègëy ga dñuuycúu, dú bii dú gémín ga Yéesuđa. <sup>14</sup> En ki'ena, mbokcii, dú taam ga kotcaa buwaa ga jaangucaa Kooh ga gohaa Yúudée ee enu buu Yéesu Kiristaada. Coonucaa yaawúu'caa tíkeebadá cérí cii buwiigarúu tíkussúu watidá.

<sup>15</sup> Yaawúu'caama bérí apee Yéesu, Ha'mudii, ya na sëldíiga-Koohcaa; ee ba bérí enndíi na kihatal ga kipes. Ba tumi Kooh iñaa newoori ee ba sagohin na béeđ buwii, <sup>16</sup> waa ba heeliríi kihoonoh kijangat ga buwaa enussii yaawúu'da Wo'eenii Kooh jomba kimúsalda. Fodaama, ba baatin ga baakaa'caa ba dëki ga kitumda bi matin sëk. Aylukaa Kooh nak méeñjohin kikípuk ga dookba.

### *Pool waa' kihotis bu-Tesaloník*

<sup>17</sup> Mbokcii, dí nak, dí hégískohin narúu iñaa samin kimañañ, wayee luu enee an dñu úsaayoh ga has, enndii ga keeñ. Dí doorukkúu hen bi dí tumin iñaa en tóoh kimínnndúu kihotis. <sup>18</sup> Dí waa'ta kon kihayyúu kibaab ee mi Pool, mi ga kihaffoo, mi jéeminka enndii waas kíinoo, enndii waas kanak, wayee Seytaani galukka ga. <sup>19</sup> En ki'ena, dí bewohan yaakaa' ga ba? Dí bewohan ga ba iñaa sóosí' keeñnjíi, na neehalaan

dí ndamukohan ga fíkíi Yéesu, Ha'mudii, binaa ya hayisaa? Endii dúne? <sup>20</sup> Ahaŋ kay! Dú bérí en iñaa dí ndamukohan, dú en iñaa sóosí' keeñnjíi!

### 3

<sup>1-2</sup> Kérí tah nak, waa dí ka'ta bi dí míniſſii kimúuñ sekeenaama, dí nammba kiwos Tímotée, ya hayyúu kihaltuk, dí, dí tes ga teerii Ateen. Tímotée, ya mbok-kerceen fodiigaríi ee ya taabi naríi ga lëgøyii Kooh en kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii wo' ga loo Kiristaaniſſa. Dí wosinndi garúu, en danaa ya amdohhúu, ya daassúu ga ngëmumgarúu, <sup>3</sup> doonaa coonucii du en na kidayda tahoo ngëm ken kiyëngéluk. Dú ga kihaffúu, dú ínohin an coonuciima bok ga iñaa Kooh wa'tuu. <sup>4</sup> En ki'enga, wii dí en narúuſa, dí wo'eerarúu kumëeñí' an du hay kihatalu ga kipessuu, ee dú ínohin gaka an iñaama yérí laak. <sup>5</sup> Kérí tah, waa mi míniſſiéerí kimúuñ sekeenaama, mi wossa Tímotée kihaltukkúu ati dú lís kiyëgís ga ngëmumgarúu. Ee lak mi niikee Seytaani fí'túu bi béeb iñaa dí dayee ga kijégí'túuſa en sooy.

<sup>6</sup> Diima nak Tímotée meyohin garúu boyukin garíi, ee ya haydohfinndíi bëestí' winéwí' ga loo ngëmumgarúu na loo kiwaarohkum laak ga díkaantirúuſa. Ya wo'in an helciigarúu lís kilík garíi ee dú waarinndíi kihot lool fodii dii dí waa'túu kihotisſa. <sup>7</sup> Kon mbokcii, hídaa ga coonucii na mesiklaatcii du dayda, dú dëlínin hellíi ndaga ngëmum dú laakſa. <sup>8</sup> Diima den, dí míniñ ki'iik hëes, waa dú abin bi yëgíſin ga

Ha'mudii. <sup>9</sup> Dí mínoo Kooh kigérém garúu bi dooy ndaga ga dii dú hín kisóosí' keeñciigaríi ga fíkiici, ya yii ya en Koohyiligaruda. <sup>10</sup> Wekoo nohoo, dí bii kíim Kooh ga daa dí wëñ kimín, ya onndíi dí mínnndúu kihotis ee dí míni kijégíroh iñii tes ga bi dú wëñ kiyégís ga ngémiigarúu ga Yéesuda.

<sup>11</sup> Kooh, paamudiigaruu ga kihafci, na Yéesu, Ha'mudiigaruu, ba waayukdattíi waasii bi dí míni kihay bi garúu. <sup>12</sup> Ha'mudii onattúu kiwaaroh kiyaak, kidóoyí', yaa en béeþ na mooroomci, ka tas ga béeþ buwii. Waarohat kon fodii dii dí waa'túuda. <sup>13</sup> Fodaama, Yéesu Ha'mudiigaruu baatat dooli keeñciigarúu, en danaa, dú en bibo' bisela'í', baa laakanndii sík ga fíki Kooh, Paamudiigaruu, bériinaa ya hayisan taam na buwii en buucida.

## 4

### *Kipeskaa neþ Koohda*

<sup>1</sup> Kon nak, mbok-kerceencii, dú hotin garíi daa dú joman kiman bi dú neþlooh Kooh. Ee sah dú taabuk iñama. Dí bii kíimmbúu diima ee dí bii dímalukkúu ga teekii Yéesu Ha'mudii, wëñat kiguu'guuluk ga iñuma. <sup>2</sup> En ki'enaa, dú ínohin iñcii dí ebillúu kitum ga teekii Yéesu, Ha'mudiida. <sup>3</sup> Iñii Kooh waa'fa wërí en an dú sela': Kon abukat ga kifaanuk na baa en béeþ. <sup>4</sup> Baa en béeþ garúu mínat ki'am hafci\*,

---

\* **4:4 4: 4** Ki'am hafci laakin lóogísohcaa taabuku waas wiliis ga iñama: «kibeeþ beti». Iñaa tahkada, wo'eenii ga kiGerek diida: «yen», míni kiwaan' kiwo' halaatcaa kanakcaama.

ya pes ga iñaa sela'in ee tahanndi ki'onu cée'.  
 5 Hanat ki'en neblaat-kumuun jítalli, fodii yi-ifacii, buwaama ínohsoo Koohda. 6 Ga loo iñuma, kaa tooñ muk mooroomfu ga betici, fu dükiri. Dí wo'eerarúuka ee dí bii wo'issúuka an Ha'mudii hayka ki'elduk ga dook béeb buwaa tumsi iñaamada. 7 En ki'enaa, Kooh bayyiiruu ga hafci kitaabuk iñaa moroo kitum, wayee ya bayyuu doonaa du en buwaa sela'in. 8 Béeb baa fu sañ wo'eenii wiinaa, fu sañngii wo'een bo-súsusúus wayee fu sañ wo'eenii Kooh, ya yii ya onndúu Heliigari yisela'i'yiida.

9 En ga loo kiwaaroh ga díkaanti mbok-kerceenaa, caloo dí bíndúu ga, ndaga Kooh lëdírinndúu, dú ga kihaffúu, kiwaaroh yaa en béeb na mooroomci. 10 Ee kiwaarohkaama kérí dú tíidi ga díkaantirúu na béeb mbok-kerceencii ga gohii Maseduwaanda. Kon mbokcii, dí bii daassúu, dú wéñ kibaat kiguu'guuluk. 11 Ekat keeñnjúu ga kipes na jam, aasat ga iñaa en waassúu ee lëgëyat dú bay haffúu, fodaa daa dí nakeerúukada. 12 En danaa, buwii enussii kerceenda hayyúu ki'on cee' ee dú sekoo dara ga ken.

### *Kimílskaa buwaa kaaninda na kihayiskaan Yéesu*

13 Mbokcii, dí waa'tii dú tesda dú ínohoo dara ga loo buwaa kaaninda, doonaa keeñnjúu leehoo ga iñaama fodii buwii biima laaksoo yaakaa'ca. 14 Waa du gëmin an Yéesu kaanin ee ya mílísin, du gëmat ban an buwaa kaanin na ngëmaagaba ga Yéesufa, Kooh hayba kimílsí', ba taam na Yéesu. 15 En ki'enaa, iñii yii yërí dí wo'"úu

ee dí bewohhi ga iñaa Ha'mudii wo': du bii, kihayiskii Ha'mudii laakannduu lak du bii lís kipesda, du dëwírukannndii buwaa kaaninda. <sup>16</sup> Du hay kikeloh koonaa ka ebiloh yen, du keloh koonaa malaaka ga baa kuliyuk ga malaaka-caada, na ríraa mbiiwaa Kooh wiyaakwaa; ee daama, Ha'mudii ga kihafci hay kiyoosukoh asamaan. Fodaama buwii kaanin ee kikaan laakba ga kitaabuk Kiristaaniida bëri dewan kimilís. <sup>17</sup> Lëehíraa, du bii laakannduu lak du lís kipesda, du hay kibëwíru naba ga dook yaayeelcii, du hídohnee na Ha'mudii ga dook. Ee fodaama du hay nari ki'en bi taa'. <sup>18</sup> Kon nak, baa en béeb garúu dëlírat hel mooroomci na wo'eencum cuma.

## 5

<sup>1</sup> Kon Mbokcii, en iñaa aaw ga jamaanaa na wahtaa iñcumá yah kilaakohdانا, caloo dí bíndúu ga. <sup>2</sup> En ki'ena, dú ga kihaffúu, dú ínohin híl an besaa Ha'mudii yah kihayisda betohan fodii dii lok betohi ga wekda. <sup>3</sup> Laakan buwii lak ba baa wo' an: «Du bii ga jam, hel dalin!». Daama, kisanju' hay kikípuk waas kíinoo ga dookba, betba fodii dii mesiklaat kimatuk beti betifaa en na lookda. Besaama, ken gaba mínanndii ga kisaan. <sup>4</sup> Wayee nak mbokcii, dú enndii ga ñúus bi besaama míñirúu kibet fodii lok. <sup>5</sup> En ki'ena, dú béebpúu, dú bitowu lee'laatii ee dú tíin na noh. Du enndii buwaa bok ga wekii ee du tíinndii ga ñúus. <sup>6</sup> Kon nak, du hanat kineeh fodii buwii bíinoo, wayee du neehat kiwatuk, du wíisoh. <sup>7</sup> Buwii

neehida, neehsi na wek ee buwii laalida, laalsi na wek; <sup>8</sup> du nak, du bii du bok ga noh taŋſa, du wiisohat, du ekuk kúltí-pewiñfi en kigém na kiwaarohſa, du ekuk ban baanu-pewiñii en yaakaarii kimúckiida. <sup>9</sup> En ki'enaa, Kooh waa'tiiruu ki'if aylukaagari, wayee ya waa' du laas ga kimúckii, kooroh ga Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu, <sup>10</sup> ya yii ya kaani'tuuda doonaa waa du kaan, waa du pes, du bok kipes nari. <sup>11</sup> Kon baa en béeb daasat mooroomci ee ban baa en béeb amdoh mooroomci kibaat ngëmaagari fodii dii dú en naka kitum diima deŋda.

### *Iñcii Pool mëeñjoh kinak bu-Tesaloníkda*

<sup>12</sup> Dí bii kíimmbúu mbokcii, heelukat buwum Ha'mudii tík ga fíkiirúu ee ba yúudirúuſa, ba enukoh lëgëy wiméeskí' ga d'uuycúu; <sup>13</sup> onatba cée' wiyaak ee dú waa'ba dijóff' ndaga lëgëyum ba tumidfa. Yaa en béeb dëkat na mooroomci ga jam. <sup>14</sup> Mbokcii, dí nakkúuka: ñarat sagoh-coonucum, daasat buwum laakoo fítſa, amdohat buwum laakoo doolidſa ee dú took kimúuñi' baa en béeb. <sup>15</sup> Watukat ki'eldúk ga mooroombúu yibóni'yaayaa ya tummbúuſa. Namat kitaabuk kitum yijóff' besaa en béeb, ennda ga díkaantirúu, ennda ga díkaantirúu na béeb buwii.

<sup>16</sup> Dëkat ga kineb keeñ, <sup>17</sup> dëkat ga kikíim Kooh, <sup>18</sup> ee ga iñaa míñ ki'en tóoh, gérëmat Kooh. Iñamaa yérí Kooh sek garúu ga kipeski-igarúu ga Yéesu Kiristaada. <sup>19</sup> Kaa tuukirat lëgëyii Helii yisela'i'yii, <sup>20</sup> kaa saganohat wo'eencii sëldíiga-Koohcii, <sup>21</sup> namat kimalaksukoh hen béeb iñaa dú wo'u: iñaa jof gadfa, dú ammbi, <sup>22</sup> ee úsaayat béeb iñaa bonin.

*Taŋkoh*

<sup>23</sup> Kooh yii laak jamſa, ga kihafci, ya onattúu kisela' kiméti' sék, ya niirat tóoh garúu: ennda helciigarúu, fítciiigarúu, faanciigarúu, doonaa dara laakoo sík gaca, bériinaa Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu hayisan. <sup>24</sup> Kooh yii bayyúu ga hafcida hay kiméti' iñamaa ndaga iñaa ya wo' tóoh ya tummbi.

<sup>25</sup> Mbokcii, dú ban, kíimdattii Kooh.

<sup>26</sup> Kéñsat béeb mbok-kerceencum dumadſa, dú míginoh hafcumgarúu fodii buwaa bok eewun na paamun. <sup>27</sup> Ga teekii Ha'mudii, mi dímalukkúu ga iñii yii: jagat këyítfii fi ga fíkií béeb mbok-kerceencum. <sup>28</sup> Mi yii kíim, Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu barkeellúu!

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiiliimunkii  
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiiliimunkii  
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source  
files dated 29 Jan 2022  
7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870